

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžk/2/2019
Identifikačné číslo spisu: 1017202004
Dátum vydania rozhodnutia: 29.01.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1017202004.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. a členov senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a JUDr. Ing. Miroslava Gavalca, PhD., v právnej veci žalobcu (sťažovateľa): SLOVMAS, a.s., so sídlom Na paši č. 4, Bratislava, IČO: 44 946 422, zastúpeného JUDr. Júliusom Jánošíkom, advokátom so sídlom Klincová č. 35, Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, so sídlom Námestie Ľudovíta Štúra č. 1, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 8675/2017-9.2 (47/2017 - rozkl.) z 15. novembra 2017, v konaní o kasačnej sťažnosti žalobcu proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/215/2017-241 z 13. septembra 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Rozsudkom č. k. 6S/215/2017-241 z 13. septembra 2018 Krajský súd v Bratislave podľa § 190 Správneho súdneho poriadku zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného č. 8675/2017-9.2 (47/2017 - rozkl.) z 15. novembra 2017, ktorým bolo potvrdené prvostupňové rozhodnutie Ministerstva životného prostredia SR č. 7283/2017-1.8, 34452/2017 z 31. júla 2017, ktorým podľa § 94 ods. 2 písm. c) zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o odpadoch“) zrušilo žalobcovi s účinnosťou od 1. januára 2018 autorizáciu na výkon organizácie zodpovednosti výrobcov pre obaly (ďalej len „OZV“), ktorá mu bola udelená rozhodnutím č. 4700/2016-3.3 z 19. mája 2016.

2. Žalovaný svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca nezabezpečil splnenie povinností podľa § 28 ods. 5 písm. f) zákona o odpadoch z dôvodu, že vo svojich zmluvných obciach nesplnil svoj zberový podiel, nakoľko zabezpečil, zber, prepravu, zhodnotenie a recykláciu odpadov z obalov, ktoré sú súčasťou oddelene zbieraných zložiek komunálnych odpadov, iba v množstve 57,41 ton vyzbieraných triedených zložiek komunálneho odpadu. Žalobca nemal v období od 1. júla 2016 do 31. decembra 2016 zmluvný taký počet obcí, v ktorých vzhľadom na počet obyvateľov mal zaručiť splnenie zberového

podielu v množstve 584, 88 ton.

3. Správny orgán uviedol, že spôsob výpočtu trhového podielu žalobcu (1,22%) v zmysle § 52 ods. 24 zákona o odpadoch sa vypočítal ako podiel množstva uvedených obalov na trh jeho zmluvnými výrobcami v roku 2014 (5 658, 802 ton) a množstva obalov uvedených na trh v roku 2014 (463 613 ton). Následne správny orgán vypočítal zberový podiel žalobcu za druhý polrok r. 2016 v zmysle § 52 ods. 25 zákona o odpadoch ako súčin množstva odpadov z obalov z komunálneho odpadu a trhového podielu žalobcu ($95\,882\text{ ton} \times 0,0122 = 1\,169,76\text{ ton}/2 = 584,88\text{ ton}$) s tým, že žalobca nedeklaroval, že nejaká časť obalov uvedených na trh jeho zmluvnými výrobcami nebude tvoriť súčasť komunálneho odpadu.

4. Správny orgán poukázal na ohlásenie žalobcu z 1. marca 2017 o zbere odpadov z obalov, v ktorom uviedol, že zabezpečil zber odpadov z obalov pochádzajúcich z domácností v množstve 1 052 ton za rok 2016, pričom množstvá vyzbieraných triedených zložiek komunálnych odpadov ohlásené zmluvnými obcami Štatistickému úradu SR za rok 2016 predstavovali 114,82 ton. Podľa predloženého zoznamu obcí žalobcom bol v zmluvnom vzťahu s obcami v roku 2016 s celkovým počtom 11 405 obyvateľov. Vychádzajúc z priemerného množstva vytriedeného komunálneho odpadu na obyvateľa vo výške 17,69 kilogramu, vydelené dvomi, nakoľko plnenie zberového podielu bolo len za druhý polrok 2016, teda vychádzajúc z priemerného množstva vyzbieraných odpadov za polrok (8,845 kg na obyvateľa), na vyzbieranie množstva odpadov 584,88 ton bolo potrebné mať taký počet zazmluvnených obcí, v ktorých bude 66 125 obyvateľov.

5. Krajský súd v Bratislave v odôvodnení rozsudku k namietaným procesným porušeniam v správnom konaní uviedol, že jediným právne relevantným porušením bol nesprávny postup pri doručovaní prvostupňového rozhodnutia, keď správny orgán rozhodnutie doručoval priamo žalobcovi, a to aj napriek tomu, že tento bol v konaní riadne zastúpený splnomocneným zástupcom pre celé konanie. Podľa názoru krajského súdu však tento nesprávny postup nie je sám osebe dôvodom pre konštatovanie nezákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného, a to vzhľadom na jednotnosť správneho konania ako celku (prvostupňové a druhostupňové konanie). Prvostupňové rozhodnutie sa dostalo do dispozičnej sféry žalobcu a jeho právneho zástupcu, ktorý v zákonnej lehote podal voči nemu kvalifikovaný opravný prostriedok - rozklad, o ktorom rozhodol žalovaný napadnutým rozhodnutím.

6. Krajský súd konštatoval, že prvostupňový správny orgán nepochybil (postupoval v súlade s § 94 ods. 2 písm. c) zákona o odpadoch), keď výzva na vykonanie nápravy z 15. novembra 2016 bola súčasťou oznámenia o začatí správneho konania. Keď žalovaný zistil neplnenie podmienok udelenej autorizácie, začal správne konanie a zároveň dal žalobcovi možnosť v určenej lehote predložiť doklady, ktorými by preukázal splnenie podmienok udelenej autorizácie. Krajský súd poukázal aj na to, že pôvodná lehota na vykonanie nápravy určená do 31. januára 2017 bola žalobcovi na jeho žiadosť predĺžená a k samotnému vydaniu prvostupňového rozhodnutia došlo až viac ako 8 mesiacov po začatí správneho konania, počas ktorého mal žalobca možnosť predložiť také doklady, ktorými by preukázal splnenie podmienok udelenej autorizácie.

7. Krajský súd ustálil, že prvostupňové rozhodnutie podpísala kompetentná osoba, Ing. M. E., generálny riaditeľ sekcie environmentálneho hodnotenia a odpadového hospodárstva Ministerstva životného prostredia SR, pod ktorú organizačne patrí odbor odpadového hospodárstva (ktorý bol kompetentný vo veci vydať rozhodnutie), pričom na podpísanie rozhodnutia bol riaditeľ sekcie environmentálneho hodnotenia a odpadového hospodárstva riadne splnomocnený, v zmysle poverenia založeného v spise. K namietanému spôsobu vedenia administratívneho spisu krajský súd uviedol, že vedenie administratívneho spisu spôsobom, keď spis týkajúci sa jedného účastníka obsahuje dva spisy pod rôznymi značkami, nepredstavuje pochybenie, ktoré by mohlo mať vplyv na zákonnosť postupu správneho orgánu, resp. napadnutého rozhodnutia žalovaného.

8. V napadnutom rozhodnutí sa žalovaný v primeranom rozsahu vysporiadal s námietkami žalobcu, pričom krajský súd zároveň poukázal na to, že úlohou správneho orgánu je dať účastníkovi správneho

konania odpovede na právne relevantné otázky a nemusí reagovať na všetky skutočnosti namietané v opravnom prostriedku, ak tieto nie sú pre posúdenie veci podstatné.

9. Krajský súd poukázal na to, že organizácie zodpovednosti výrobcov pre obaly plnia v zmysle zákona o odpadoch vyhradené povinnosti za zmluvných výrobcov vyhradených výrobkov (obalov). Potom je ich povinnosťou v priamej úmernosti na množstvo vyprodukovaných obalov zazmluvnenými výrobcami zabezpečiť zber obalov z komunálnych odpadov k tomu zodpovedajúcemu počtu obyvateľov žijúcich v zazmluvnených obciach. Ich základnou povinnosťou je vytvoriť, financovať a prevádzkovať funkčný systém nakladania s odpadom.

10. Podľa krajského súdu nemožno bez ďalšieho spochybniť oficiálne uvádzané údaje (17,69 kg - priemerné množstvo vytriedeného komunálneho odpadu na obyvateľa, 11 405 - počet obyvateľov zmluvných obcí žalobcu - údaj Štatistického úradu SR, údaj 95 882 ton vyzbierané odpady z obalov za rok 2014, 114,82 ton vyzbieraného triedeného komunálneho odpadu zmluvnými obcami žalobcu za rok 2016 - údaj Štatistického úradu SR, celkové množstvo obalov uvedených na trh v roku 2014 - 463 613 ton), z ktorých vychádzalo MŽP SR pri svojich výpočtoch (trhový podiel, zberový podiel). Vstupný údaj o množstve obalov uvedených na trh v roku 2014 zmluvnými výrobcami žalobcu - 5 658,802 ton uviedol ako oficiálny údaj žalovanému priamo žalobca. Tieto vstupné údaje žalovaný použil už pri udelení autorizácie žalobcovi a aj pri posudzovaní plnenia podmienok žalobcu za druhý polrok roku 2016 a boli ako oficiálne údaje uvedené na webovom sídle žalovaného, resp. Štatistického úradu SR, resp. boli predložené žalobcom.

11. Postup pri výpočte zberového podielu žalobcu považoval krajský súd za správny, zodpovedajúci ustanoveniu § 52 ods. 25 zákona o odpadoch a predstavujúci súčin celkového množstva vyzbieraných odpadov z obalov z komunálnych odpadov v Slovenskej republike v predchádzajúcom kalendárnom roku (95 882 ton - údaj z roku 2014 v súlade s § 135 ods. 33 zákona o odpadoch) a trhového podielu žalobcu - 1,22 %, ktorý bol vypočítaný v zmysle § 52 ods. 24 zákona o odpadoch ako podiel množstva obalov uvedených na trh zmluvnými výrobcami obalov žalobcu v predchádzajúcom kalendárnom roku (2014) k celkovému množstvu obalov uvedených na trh v predchádzajúcom kalendárnom roku (2014), t. j. $5\,658\,802 \text{ ton} / 463\,613 \text{ ton} \times 100\% = 1,22\%$. Potom zberový podiel žalobcu za druhý polrok 2016 predstavoval $584,88 \text{ ton} (95\,882 \text{ ton} \times 0,0122 = 1\,169,76 \text{ ton} / 2)$. Žalovaným prijatý záver o tom, že vyzbieraníu takéhoto množstva odpadov by musel žalobca mať zazmluvnené obce s 66 125 obyvateľmi z výsledku takéhoto výpočtu jeho zberového podielu jednoznačne vyplýva. Žalobcom zazmluvnené obce podľa Štatistického úradu SR za rok 2016 ohlásili vyzbieranie len 114,82 ton, t. j. za polrok 2016 - 57,41 ton.

12. Spôsob výpočtu zberového podielu žalobcu prevedený v preskúmanom rozhodnutí žalovaným, ako aj v prvostupňovom rozhodnutí a výpočet uskutočnený Slovenskou inšpekciou životného prostredia SR v jej Protokole č. 51 zo dňa 17.07.2016 je totožný. Rozdielnosť výsledku, ku ktorému sa dopracovala SIŽP - potrebný počet obyvateľov na splnenie zberového podielu 25 367 vyplýva z toho, že zistený počet obyvateľov 66 179 (žalovaný zistil 66 125) následne SIŽP vynásobila množstvom len komunálneho odpadu (2 170 ton), ktorý predstavoval 38,66 % z celkového množstva obalov dodaných na trh zmluvnými výrobcami žalobcu v posudzovanom období (5 658 ton). V priebehu celého správneho konania však žalobca v predložených údajoch nedeklaroval (tobôž nepreukázal), že nejaká časť obalov uvedených na trh jeho zmluvnými výrobcami netvorila súčasť komunálneho odpadu, t. j. že by išlo o priemyselný odpad a preto nemal žalovaný žiadny podklad na to, aby nepostupoval pri výpočte zberového podielu žalobcu za druhý polrok 2016 tak, ako ho realizoval a zobral pri ňom do úvahy celkové množstvo obalov zmluvných výrobcov žalobcu - 5 658 ton.

13. Krajský súd poukázal na to, že v zmysle § 28 ods. 4 písm. r) zákona o odpadoch mali organizácie zodpovednosti výrobcov pre obaly povinnosť presahujúce množstvá len oznámiť koordinačnému centru, ktoré následne malo možnosť - nie povinnosť presahujúce množstvá poskytnúť v prospech iných organizácií zodpovednosti výrobcov pre obaly, ktoré potrebné množstvá nespĺňali, a teda prípadne aj žalobcovi. V prípade, ak však k takémuto postupu nedošlo, nie je to možné považovať za žiadne

pochybenie konajúcich správnych orgánov, resp. nezákonnosti preskúmaných rozhodnutí.

14. Krajský súd uzavrel, že v druhom polroku 2016 žalobca nespĺňal podmienku v zmysle § 28 ods. 5 písm. f) zákona o odpadoch, t. j. vytvoriť, financovať, prevádzkovať a udržiavať funkčný systém združeného nakladania s odpadom prostredníctvom zmluvného zabezpečenia takého objemu zberu, ktorý by zaručil splnenie vyhradených povinností v rozsahu súhrnného zberového podielu žalobcom zazmluvnených výrobcov vyhradených výrobkov (obalov). To znamená, že bolo povinnosťou žalobcu zazmluvniť taký počet obcí, ktorých počet obyvateľov by vyprodukoval množstvo komunálneho odpadu zodpovedajúce produkcii ním zazmluvnených výrobcov obalov. V prípade žalobcu nastala situácia, kedy tento zazmluvnil výrobcov obalov, ktorých produkcia presahovala objem zberu odpadu v zazmluvnených obciach vzhľadom na celkový počet obyvateľov týchto obcí. Potom žalobca prestal spĺňať podmienku udelennej autorizácie (v druhom polroku 2016) a žalovaný správne postupoval a rozhodol, keď mu udelenú autorizáciu zrušil.

15. Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť a žiadal, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že zruší napadnuté rozhodnutie žalovaného a vec mu vráti na ďalšie konanie. Zároveň žiadal zaviazat' žalovaného na náhradu trov právneho zastúpenia. Kasačnú sťažnosť odôvodnil tým, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (§ 440 ods. 1 písm. g) a h) Správneho súdneho poriadku). Sťažovateľ zároveň navrhol priznať kasačnej sťažnosti odkladný účinok.

16. Sťažovateľ namietal, že krajský súd konštatoval, že spôsob výpočtu zberového podielu sťažovateľa považuje za správny, avšak neuviedol argumentáciu v prospech tohto tvrdenia. Sťažovateľ zotrval na svojom tvrdení o nesprávnosti výpočtu zberového podielu žalovaným, pričom správnosť postupu sťažovateľa konštatovala aj Slovenská inšpekcia životného prostredia. Namietal tiež, že nemôže niesť zodpovednosť za údaje, ktoré obce nahlasujú štatistickému úradu. Uviedol, že nevedie evidenciu obalov v členení na obaly, ktoré môžu tvoriť súčasť komunálneho dopadu a obaly, ktoré nemôžu tvoriť súčasť komunálneho odpadu, a teda takéto členenie obalov uvádzaných na trh je možné iba odhadom. Sťažovateľ poukázal na to, že prvostupňový správny orgán nezohľadnil opravné hlásenie o obaloch uvedených na trh v Slovenskej republike a plnení miery zhodnocovania a recyklácie odpadov z obalov za rok 2016 podané žalobcom dňa 9. mája 2017, vypracované podľa prílohy č. 16 vyhlášky č. 366/2015 Z.z. o evidencnej a ohlasovacej povinnosti.

17. Sťažovateľ poukázal na to, že v priebehu správneho konania k 1. januáru 2017 zazmluvnil dostatočný počet obcí, aby vykázal vyrovnanosť svojho systému, čo dokázal zaslaním požadovaných dokumentov v zmysle požiadavky žalovaného. Z uvedeného vyplýva, že nápravné opatrenie, tak ako mu bolo uložené, riadne vykonal v termíne, ktorý mu bol daný.

18. Sťažovateľ namietal závery krajského súdu, ktorý konštatoval, že spôsob výpočtu zberového podielu stanovený žalovaným a Slovenskou inšpekciou životného prostredia je totožný. Obidva subjekty dospeli k rôznym výsledkom za použitia rozdielnej metódy výpočtu, ako to bolo opísané v žalobe. Tiež namietal, že koordinačné centrum malo obligatórnu povinnosť presahujúce množstvá rozdeliť medzi ostatné organizácie zodpovednosti výrobcov pre obaly.

19. Sťažovateľ poukazoval na nesprávne doručovanie prvostupňového rozhodnutia v správnom konaní, keď rozhodnutie bolo doručené priamo sťažovateľovi namiesto doručenia jeho právnejmu zástupcovi. Nesúhlasil s názorom krajského súdu, že táto vada nespôsobila nezákonnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného. Poukázal pritom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Sžo/13/2011, v ktorom najvyšší súd uviedol: „Ak písomnosť prevzal niekto iný ako osoba oprávnená podľa zákona na prevzatie písomnosti určenej do vlastných rúk, písomnosť nie je možné považovať za doručenie a takéto doručenie inej osobe, nemôže mať účinky riadneho doručenia, a to ani v prípade, keby sa jej prostredníctvom písomnosť do rúk účastníka dostala.“

20. Sťažovateľ namietal, že prvostupňové rozhodnutie bola oprávnená podpísať riaditeľka odboru

odpadového hospodárstva, Mgr. L. Š., tá ho však nepodpísala a z rozhodnutia nie je zrejmé, kto konal v jej zastúpení. Splnomocnenie na podpísanie rozhodnutia bolo podľa názoru sťažovateľa vyhotovené účelovo až dodatočne. Sťažovateľ vlastným overovaním zistil, že riaditeľka Mgr. L. Š. bola 31. júla 2017 prítomná na pracovisku.

21. Sťažovateľ tiež namietal spôsob vedenia administratívneho spisu. Nie je akceptovateľné, aby pre jedno správne konanie boli vedené dva osobitné spisy. Tvrdenie žalovaného, že prvý spis bol založený pre konanie o udelenie autorizácie a druhý spis na konanie o zrušenie autorizácie, je nepravdivé. Pravdepodobne išlo o účelový pokus prvostupňového orgánu nesprístupniť sťažovateľovi kompletnú spisovú dokumentáciu, nakoľko by z nej bola ľahko zistiteľná zrejmá nedôvodnosť vedenia celého konania o zrušenie autorizácie.

22. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že rozsudok krajského súdu považuje za vecne správny a navrhol kasačnú sťažnosť zamietnuť. K námietke sťažovateľa, že správnosť jeho výpočtu zberového podielu konštatovala Slovenská inšpekcia životného prostredia, žalovaný uviedol, že rozdiel medzi výpočtom zberového podielu sťažovateľa za druhý polrok 2016 zo strany ministerstva a Slovenskej inšpekcie životného prostredia je daný tým, že Slovenská inšpekcia životného prostredia sťažovateľovi pri výpočte zohľadnila tzv. priemyselné obaly. Sťažovateľ nedeclaroval, že nejaká časť obalov uvedených na trh jeho zmluvnými výrobcami nebude tvoriť súčasť komunálneho odpadu (tzv. priemyselné obaly), a teda túto skutočnosť ani nepreukázal.

23. Žalovaný uviedol, že pre overenie výpočtu zberového podielu sú relevantné údaje podľa prílohy č. 17 vyhlášky č. 366/2015 Z.z., podľa ktorej sa ohlasujú ministerstvu údaje o množstve vyzbieraných odpadov z obalov s rozlíšením, či ide o komunálny alebo iný ako komunálny odpad. Príloha č. 16 vyhlášky č. 366/2015 Z.z. nerozlišuje množstvá zhodnotených a recyklovaných odpadov z obalov vyzbieraných z komunálneho alebo iného ako komunálneho odpadu, nie je preto zrejmé, akým spôsobom malo byť opravné ohlásenie sťažovateľa podľa prílohy č. 16 zohľadnené pri výpočte jeho zberového podielu.

24. Najvyšší súd Slovenskej republiky konajúci, ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 Správneho súdneho poriadku), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach dôvodov podanej kasačnej sťažnosti v zmysle § 440 Správneho súdneho poriadku, kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 Správneho súdneho poriadku), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 137 ods. 2 a 3 SSP).

25. Predmetom preskúmania v prejednávanej veci je rozhodnutie žalovaného, ktorým bola sťažovateľovi zrušená autorizácia na výkon organizácie zodpovednosti výrobcov pre obaly z dôvodu, že žalobca nezabezpečil splnenie povinností podľa § 28 ods. 5 písm. f) zákona o odpadoch, nakoľko vo svojich zmluvných obciach nesplnil svoj zberový podiel (zabezpečil, zber, prepravu, zhodnotenie a recykláciu odpadov z obalov, ktoré sú súčasťou oddelene zbieraných zložiek komunálnych odpadov, iba v množstve 57,41 ton vyzbieraných triedených zložiek komunálneho odpadu, a nemal v období od 1. júla 2016 do 31. decembra 2016 zmluvný taký počet obcí, v ktorých vzhľadom na počet obyvateľov mal zaručiť splnenie zberového podielu v množstve 584, 88 ton).

26. Podľa § 28 ods. 5 písm. f) zákona o odpadoch vytvorenie, financovanie, prevádzkovanie a udržiavanie funkčného systému združeného nakladania s vyhradeným prúdom odpadu preukazuje organizácia zodpovednosti výrobcov počas celej doby jej oprávneného pôsobenia ministerstvu, prvýkrát však pri žiadosti o udelenie autorizácie na činnosť organizácie zodpovednosti výrobcov, najmä predložením zoznamu obcí, s ktorými je organizácia zodpovednosti výrobcov v zmluvnom vzťahu vo veci zabezpečenia združeného nakladania s oddelene vyzbieranou zložkou komunálneho odpadu patriacej do vyhradeného prúdu odpadu; organizácia zodpovednosti výrobcov pre obaly preukazuje, že uvedené zmluvné zabezpečenie zodpovedá objemu zberu, ktorý zaručuje splnenie vyhradených povinností v rozsahu súhrnného zberového podielu zastúpených výrobcov podľa § 52 ods. 25.

27. Podľa § 52 ods. 24 zákona o odpadoch trhový podiel výrobcu obalov pre príslušný kalendárny rok je percentuálny podiel množstva obalov uvedených na trh výrobcou obalov v predchádzajúcom kalendárnom roku k celkovému množstvu obalov uvedených na trh v predchádzajúcom kalendárnom roku.

28. Podľa § 52 ods. 25 zákona o odpadoch zberový podiel pre odpady z obalov, ktoré sú súčasťou komunálnych odpadov pre príslušný kalendárny rok, je súčin celkového množstva vyzbieraných odpadov z obalov z komunálnych odpadov v Slovenskej republike v predchádzajúcom kalendárnom roku a trhového podielu výrobcu obalov za príslušný kalendárny rok.

29. Podľa § 54 ods. 1 zákona o odpadoch výrobca obalov je v súlade s povinnosťami uvedenými v § 27 ods. 4 povinný zabezpečiť

a) označenie obalu údajom o materiálovom zložení obalu v súlade s osobitným predpisom,⁷⁴) ak sa rozhodne obal označiť; obal môže označiť aj údajom o spôsobe nakladania s ním [§ 105 ods. 3 písm. m)],

b) označenie obalu ako zálohovaný obal, ak uvádza na trh tovary v zálohovaných obaloch na nápoje okrem zálohovaných obalov, ktorých výška zálohu je 0 eur,

c) aby označenie podľa písmen a) a b) bolo viditeľné a ľahko čitateľné, pričom musí byť primerane trvalé a stále aj po otvorení obalu,

d) zber, prepravu, zhodnocovanie a recykláciu odpadov pochádzajúcich z obalov, ktoré uviedol na trh alebo distribuoval, a to v plnom rozsahu, najmenej vo výške miery zhodnocovania a recyklácie ustanovených v prílohe č. 3,

e) zber, prepravu, zhodnocovanie a recykláciu odpadov z obalov, ktoré sú súčasťou oddelene zbieraných zložiek komunálnych odpadov, v plnom rozsahu, najmenej vo výške jeho zberového podielu,

f) informovanie spotrebiteľov o spôsobe zabezpečenia zberu odpadov z obalov.

30. Podľa § 54 ods. 2 zákona o odpadoch ak výrobca obalov nepreukáže, že ním uvedené obaly na trh alebo do distribúcie nebudú po ich spotrebe tvoriť súčasť komunálnych odpadov, považuje sa odpad z týchto obalov za súčasť komunálnych odpadov.

31. Podľa § 57 ods. 2 zákona o odpadoch na účely plnenia povinnosti podľa § 54 ods. 1 písm. d) sa zber, zhodnocovanie a recyklácia preukazuje dokladmi o materiálovom toku odpadov z obalov; množstvo zozbieraných odpadov z obalov možno zahrnúť do materiálového toku odpadu z obalov len v roku ich zhodnotenia alebo recyklácie. Na účely plnenia povinnosti podľa § 54 ods. 1 písm. e) slúžia výlučne množstvá vykázané obcou ako množstvá v nej vyzbierané a množstvá komunálneho odpadu, o ktorých bolo doručené oznámenie podľa § 16 ods. 4; množstvo zozbieraných odpadov z obalov možno zahrnúť do zberového podielu pre odpady z obalov len v roku ich zozbierania.

32. Podľa § 135 ods. 33 zákona o odpadoch ministerstvo zverejní na svojom webovom sídle údaje potrebné pre výpočet zberového podielu a trhového podielu výrobcu vyhradeného výrobku na rok 2016 po prvý raz do 10. januára 2016, pričom vychádza z údajov za rok 2014.

33. Podľa § 28 ods. 4 písm. r) zákona o odpadoch organizácia zodpovednosti výrobcov je povinná oznámiť presahujúce množstvá koordinačnému centru; na základe zmluvných podmienok podľa písmena f) môže tieto množstvá poskytnúť v prospech organizácií zodpovedností výrobcov, výrobcov zastúpených treťou osobou a výrobcov vyhradených výrobkov, ktorí plnia vyhradené povinnosti individuálne a ktorí sú členmi koordinačného centra (ďalej len „klienti“).

34. Podľa § 31 ods. 11 písm. c) zákona o odpadoch Koordinačné centrum je povinné rozdeliť zodpovednosť vrátane finančnej zodpovednosti vo vzťahu k ponúknutému presahujúcemu množstvu medzi organizácie zodpovednosti výrobcov, tretie osoby a výrobcov vyhradených výrobkov, ktorí plnia vyhradené povinnosti individuálne, určením podielu ich zodpovednosti v súlade so zmluvou o založení koordinačného centra a za nediskriminačných podmienok a podľa ich trhového podielu.

35. Úlohou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu kasačného bolo posúdiť správnosť právnych záverov krajského súdu, ktorý po preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného došiel k záveru, že žalovaný postupoval v súlade s platnou právnou úpravou a jeho rozhodnutie je zákonné. Po oboznámení sa s prejednávanou vecou došiel najvyšší súd k záveru, že krajský súd vec správne právne posúdil a kasačná sťažnosť nie je dôvodná. Krajský súd sa v napadnutom rozsudku podrobne vysporiadal s relevantnými námietkami sťažovateľa a odôvodnenie napadnutého rozsudku spĺňa kritéria kladené naň zákonom, vyplývajúce z definície práva na spravodlivý proces.

36. V rámci rozšírenej zodpovednosti výrobcov je výrobca vyhradeného výrobku povinný postarať sa o výrobok počas všetkých fáz jeho životného cyklu, od jeho výroby až po nakladanie s odpadom. Pre obaly a neobalové výrobky, z ktorých odpady môžu končiť v komunálnom odpade, je nakladanie s odpadmi z týchto výrobkov prenesené z výrobcu vyhradeného výrobku na organizáciu zodpovednosti výrobcov pre obaly. Na získanie štatútu organizácie zodpovednosti výrobcov pre obaly je potrebné mať zo strany žalovaného udelenú autorizáciu na výkon činnosti organizácie zodpovednosti výrobcov pre obaly. Sťažovateľovi bola autorizácia udelená rozhodnutím č. 4700/2016-3.3 (18294/2016) zo 16. mája 2016, s účinnosťou od 1. júla 2016. Do troch mesiacov od udelenia autorizácie mal sťažovateľ preukázať splnenie podmienok postupom podľa § 28 ods. 5 písm. d) až i) zákona o odpadoch. Po predložení údajov žalovaný zistil, že sťažovateľ nespĺňa podmienky udelenej autorizácie (tým, že v období od 01.07.2016 do 30.09.2016 uzatvoril zmluvy s takým počtom výrobcov vyhradených výrobkov, pre ktorých nevedel zabezpečiť splnenie zberového podielu). Podľa údajov poskytnutých sťažovateľom v októbri 2016 jeho trhovú podiel predstavoval 1,635 % a zberový podiel na rok 2016 1 568 ton. Naproti tomu počet obyvateľov v zmluvných obciach predstavoval 11 405 obyvateľov a takémuto počtu zodpovedal zberový podiel 202 ton (11 405 obyvateľov x 17,69 kg). Z tohto vyplývalo, že existoval nepomer medzi zmluvnými výrobcami sťažovateľa a počtom obyvateľov v zmluvných obciach a sťažovateľ nebol podľa žalovaného schopný plniť vyhradené povinnosti za všetkých výrobcov, ktorých zastupoval. Na základe uvedených zistení žalovaný začal správne konanie, ktoré bolo ukončené vydaním napadnutého rozhodnutia o zrušení autorizácie.

37. K námietke sťažovateľa ohľadne správnosti svojho výpočtu zberového podielu, tak ako to konštatovala Slovenská inšpekcia životného prostredia, najvyšší súd zhodne s názorom krajského súdu poukazuje na to, že rozdiel medzi výpočtom uskutočneným žalovaným a Slovenskou inšpekciou životného prostredia spočíval v tom, že Slovenská inšpekcia životného prostredia sťažovateľovi zohľadnila pri výpočte zberového podielu tzv. priemyselné obaly. Sťažovateľ v správnom konaní nedeclaroval v predložených údajoch, že nejaká časť obalov uvedených na trh jeho zmluvnými výrobcami tvorila súčasť komunálneho odpadu (tzv. priemyselné obaly).

38. Zmluvné obce sťažovateľa ohlásili Štatistickému úradu v SR množstvo vyzbieraných triedených zložiek komunálnych odpadov za rok 2016 vo výške 114,82 ton a potom reálny zberový podiel sťažovateľa za druhý polrok 2016 predstavoval 57,41 ton. Sťažovateľ svoj zberový podiel za druhý polrok 2016 za všetkých zastúpených výrobcov vo výške 584,88 ton nespĺnil. Sám sťažovateľ vypočítal svoj zberový podiel na druhý polrok 2016 vo výške 585 ton, čo sa vlastne zhoduje s výpočtom zberového podielu žalovaným (584,88 ton).

39. Sťažovateľ nepreukázal funkčnosť systému združeného nakladania s odpadmi z obalov v zmysle § 28 ods. 5 písm. f) zákona o odpadoch. Nemal zmluvné zabezpečenie s obcami (z hľadiska počtu ich obyvateľov), ktoré by zodpovedalo objemu zberu zaručujúce splnenie vyhradených povinností za všetkých zastúpených výrobcov vyhradených výrobkov.

40. V súvislosti s povinnosťou organizácie zodpovednosti výrobcov pre obaly oznámiť presahujúce množstvá koordinačnému centru (§ 28 ods. 4 písm. r) zákona o odpadoch) krajský súd síce nesprávne poukázal na to, že koordinačné centrum nemalo povinnosť presahujúce množstvá poskytnúť v prospech iných organizácií zodpovednosti výrobcov pre obaly. Správne však následne krajský súd uzavrel, že v prípade, ak nedošlo k takémuto postupu, nie je to možné považovať za žiadne pochybenie konajúcich

správnych orgánov alebo za nezákonnosť preskúmaných rozhodnutí. Najvyšší súd uvádza, že koordinačné centrum má síce povinnosť presahujúce množstvá poskytnúť v prospech iných organizácií zodpovednosti výrobcov pre obaly, bez ohľadu na túto teoretickú možnosť prerozdelenia presahujúcich množstiev mal však sťažovateľ povinnosť plniť podmienku uvedenú v § 28 ods. 5 písm. f) zákona o odpadoch, čo však nepreukázal.

41. Ohľadne sťažovateľom namietaných procesných nedostatkov vedenia administratívneho konania sa najvyšší súd stotožňuje s ich posúdením a podrobným odôvodnením ich nedôvodnosti krajským súdom. Najvyšší súd nevidí dôvod spochybňovať interné pravidlá správneho orgánu ohľadne spôsobu vedenia administratívnych spisov a označovania ich spisovými značkami, pokiaľ sú tieto vedené úplne. Sťažovateľ vôbec nepreukázal a ani konkrétne nepoukázal, akým spôsobom vedenie dvoch osobitných spisov by malo negatívne zasiahnuť do jeho práv a oprávnených záujmov. Jeho pokus o naznačenie, že išlo o zámer správneho orgánu nesprístupniť sťažovateľovi kompletnú spisovú dokumentáciu, považuje najvyšší súd za účelový, nakoľko tieto svoje náznamy sťažovateľ nepodložil žiadnym konkrétnym tvrdením, teda že žalovaný skutočne odmietol sťažovateľovi nejakú časť spisu sprístupniť.

42. Najvyšší súd sa stotožňuje so závermi krajského súdu ohľadne doručovania prvostupňového rozhodnutia. Správny orgán síce pochybil, keď rozhodnutie doručoval priamo účastníkovi, a nie splnomocnenému zástupcovi, avšak vzhľadom na to, že prvostupňové rozhodnutie sa dostalo do dispozičnej sféry právneho zástupcu sťažovateľa, ktorý podal voči nemu rozklad, krajský súd správne konštatoval, že len uvedená vada v doručovaní nemôže spôsobiť nezákonnosť druhostupňového rozhodnutia žalovaného ako takého. Pokiaľ sťažovateľ nepoukázal na žiadne konkrétne ukrátenie na svojich právach, najvyšší súd uvádza, že zrušenie rozhodnutia správneho orgánu a vrátenie mu veci z dôvodu správneho vykonania procesného úkonu - doručenia rozhodnutia - nemá za uvedených okolností zákonné opodstatnenie, keďže by zopakovanie procesu nedávalo aspoň teoretickú možnosť, že nové konanie privodí pre účastníka priaznivejšie rozhodnutie vo veci samej. K rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Sžo/13/2011, na ktoré sťažovateľ poukazoval, najvyšší súd uvádza, že išlo o inú procesnú situáciu, nie o doručenie rozhodnutia priamo účastníkovi správneho konania namiesto jeho právneho zástupcu.

43. Po preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu a konania, ktoré mu predchádzalo, v zmysle námietok uvedených v kasačnej sťažnosti, dospel kasačný súd k záveru, že krajský súd postupoval v súlade so zákonom, keď žalobu zamietol. Kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú, preto kasačný súd podľa § 461 Správneho súdneho poriadku, zamietol.

44. O trovách kasačného konania rozhodol podľa § 467 ods. 1 v spojení s ustanoveniami § 167 ods. 1 a § 168 Správneho súdneho poriadku tak, že sťažovateľovi nepriznal náhradu trov kasačného konania z dôvodu neúspechu v kasačnom konaní a žalovanému nárok na náhradu trov konania zo zákona nevyplýva.

45. Sťažovateľ navrhoval priznať kasačnej sťažnosti odkladný účinok. Súd v tejto súvislosti poukazuje na znenie § 447 ods. 2 Správneho súdneho poriadku, z ktorého vyplýva, že odkladný účinok kasačnej sťažnosti trvá do právoplatného rozhodnutia kasačného súdu o kasačnej sťažnosti. Z tohto dôvodu už nebolo v súlade so zásadou hospodárnosti potrebné rozhodovať o návrhu na priznanie odkladného účinku v rozhodnutí o veci samej.

46. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyseľne (§ 139 ods. 4 Správneho súdneho poriadku).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.